

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

Protokolant Paweł Bartczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie A.R. uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 160 § 3 k.k. i in., D.B.,
B.P. uniewinnionych od popełnienia czynu z art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 160 § 2 i 3
k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 6 listopada 2024 r.,
kasacji wniesionej przez prokuratora - na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu
z dnia 31 października 2023 r., sygn. akt VI Ka 317/19, zmieniającego
wyrok Sądu Rejonowego w Łławie
z dnia 28 września 2018 r., sygn. akt II K 1282/12,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Elblągu.**

WB.

UZASADNIENIE

B.P., D.B. i A. R. stanęli pod zarzutem tego, że:

- w dniu 15 lipca 2011 roku w miejscowości I., działając nieumyślnie, mając szczególny obowiązek, opieki narazili pacjentkę A. T. na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub utratę życia w ten sposób, że A.R. po przyjęciu jako lekarz dyżurny do oddziału wymienionej, z ciążą przeterminowaną z bardzo dużym płodem o masie ponad 4200 gram, pomimo wskazań do zakończenia porodu drogą cięcia cesarskiego bezzasadnie oczekiwał na poród ciężarnej siłami natury, nienależycie monitorował stan ciężarnej pacjentki oczekującej na poród, której poród rozpoczął się i przebiegał siłami natury 15 lipca 2011 roku bez udziału lekarza ginekologa i prowadzony był przez położną B.P., w trakcie porodu wystąpiły komplikacje z urodzeniem główki płodu, do którego w trybie pilnym położna telefonicznie wezwała lekarza ginekologa – położnika D.B., nie mającą wówczas dyżuru, która wydobyła płód przy pomocy kleszczy wyjściowych, żywego noworodka płci męskiej o masie 4600 gram, jednak lekarz ginekolog D.B. nie pozostała do zakończenia porodu pacjentki i urodzenia łożyska płodu, nie poinformowała wymienionego jako lekarza dyżurnego o przebiegu porodu oraz nie skontrolowała obrażeń krocza i pochwy pacjentki po porodzie, zlecając dokończenie porodu oraz szycie krocza i pochwy pacjentki, położnej B.P., co nie należało do jej zadań i do czego nie była uprawnioną, a co stanowiło praktykę stosowaną w tamtejszym oddziale, oddaliła się z sali porodowej zaś położna B.P. pomogła urodzić pacjentce łożysko i podjęła się szycia krocza i pochwy pacjentki, bez wyłożeczkowania jamy macicy pacjentki, przy występujących dużych obrażeniach krocza i pochwy u A.T. po przebytym porodzie, który to zabieg winien przeprowadzić lekarz ginekolog – położnik, w tych okolicznościach z zastosowaniem znieczulenia ogólnego pacjentki, w wyniku czego położna B.P. przeprowadziła szycie krocza i pochwy pacjentki nieprawidłowo zaszywając szyjkę macicy oraz przyszywając ją do ściany pochwy, w następstwie czego doszło do niedrożności szyjki macicy, braku możliwości odpływu wydzieliny z jamy macicy pacjentki na zewnątrz, następnie stan zdrowia pacjentki był nie należycie monitorowany przez wymienionego lekarza dyżurującego, w następstwie czego doszło do krwawienia z jej dróg rodnych,

wystąpienia u niej bólów podbrzusza z towarzyszącym parciem na kışkę stolcową, krwiaka okolicy krocza i pochwy, atonii macicy, niemożności późniejszego wyłężczkowania jamy macicy, w wyniku czego, działając nieumyślnie spowodował wspólnie lekarzem położnikiem ginekologiem D.B., położną B.P. u pacjentki chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 kk, następstwem czego koniecznym było leczenie powstałych komplikacji u położnicy A.T., która w dniu 15 lipca 2011 roku poddana została zabiegowi laparotomii, który to zabieg A. R. przeprowadził! nieprawidłowo jako jego operator z asystą lekarza ginekologa położnika D.B., podczas którego to zabiegu od wewnątrz jamy macicy dokonał przecięcia szwu szyjki macicy, co spowodowało nieobkurczanie się jamy macicy pacjentki, dodatkowe nasilone krwawienie z dróg rodnych, nieprawidłowe krzepnięcie krwi, zaś zaniechał rewizji pochwy i krocza pacjentki, nie ewakuował krwiaka, nie udrożnił szyjki macicy od strony pochwy, co doprowadziło do dalszego pogarszania się stanu zdrowia A.T. nasilonego krwawienia z dróg rodnych bólów podbrzusza i krocza u pacjentki, powstania wstrząsu hipowolemicznego, w wyniku czego pacjentka A.T. w dniu 16 lipca 2011 roku ponownie w trybie pilnym musiała zostać poddana zabiegowi otwarcia jamy brzusznej przez wymienionego jako operatora z asystą lekarza ginekologa położnika D.B. przeprowadzenia relaparotomii, ze wskazań życiowych usunięcia macicy popołogowej bez przydatków, w następstwie czego działając nieumyślnie A. R. spowodował wspólnie z lekarzem ginekologiem położnikiem D.B. i położną B. P. u pokrzywdzonej A.T. ciężki uszczerbek na zdrowiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 1 kk w postaci pozbawienia jej zdolności płodzenia oraz chorobę realnie zagrażającą jej życiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 kk poprzez dalsze po wykonanym zabiegu pogarszanie się stanu zdrowia pacjentki, wystąpienie wstrząsu oligowolemicznego, w wyniku czego trybie koniecznym było w dniu 16 lipca 2011 roku przetransportowanie pacjentki do Szpitala w O. do oddziału ginekologiczno – położniczego, przy użyciu pogotowia lotniczego, wezwanego przez położną D.B., zaś po przyjęciu A.T. do Szpitala Specjalistycznego w O. do Oddziału Ginekologiczno – Położniczego stwierdzono u niej: olbrzymiego krwiaka pochwy, krwawienie z dróg rodnych, wstrząs hipowolemiczny, ostrą niewydolność wtórną, konieczność podjęcia i zastosowania kompleksowego leczenia pacjentki ze wstrząsu hipowolemicznego, dokonano

zahamowania krwawienia do krwiaka pochwy i sromu przeprowadzono embolizację tętnic biodrowych wewnętrznych w trybie pilnym wykonano u niej rewizję rany pochwy i krocza, kontroli krwawienia, a następnie poddano A.T. dalszemu leczeniu przeciwwzakrzepowemu, przeciwgrzybicznemu, wielowachlarzowej antybiotykoterapii, leczeniu przeciwbólowemu, nawodnieniu prenatalnemu, które zakończone zostało poprawą stanu ogólnego A.T. i normalizacją jej badań laboratoryjnych, w następstwie którego to leczenia wymieniona wypisana do domu została w stanie dobrym w dniu 28 lipca 2011 roku,

tj. czynu z art. 156§ 2 k.k. w zw. z art. 160§2 i 3 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

Sąd Rejonowy w Ławie wyrokiem z dnia 28 września 2018r. w sprawie II K 1282/12 uniewinnił B. P. i D. B. od zarzucanych im czynów, a A. R. uznał za winnego tego, że:

- w okresie od 15 do 16 lipca 2011 roku w I. jako specjalista położnictwa i chorób kobiecych oddziału położniczo-ginekologicznego Szpitala [...] w I., działając nieumyślnie, mając szczególny obowiązek opieki, naraził pacjentkę A.T. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w ten sposób, że zaniechał we właściwym czasie ewakuacji krwiaka okolicy pochwy i krocza lub przekazania pokrzywdzonej do ośrodka referencyjnego, w wyniku czego doszło do wystąpienia wstrząsu krwotocznego u pokrzywdzonej, co bezpośrednio zagrażało jej życiu i zdrowiu.

Czyn ten zakwalifikowano jako występki z art. 160 § 2 i 3 k.k.,

Za tak opisany czyn na podstawie art. 160§3 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby.

Apelację od tego wyroku wnieśli: prokurator, oskarżycielka posiłkowa, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej i obrońca A. R.

Sąd Okręgowy w Elblągu wyrokiem z dnia 31 października 2023 r. w sprawie VI Ka 317/19 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił A. R. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Kasację od całości tego wyroku wywiódł Prokurator Rejonowy w D.. W skardze podniesiono zarzut:

- „zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 kk poprzez nienależyte obsadzenie sądu z uwagi na fakt zasiadania w składzie Sądu Okręgowego w [...] VI Wydział Kamy Odwoławczy SSA X. Y., co do którego instytucjonalnej bezstronności istnieją uzasadnione wątpliwości”.

Podnosząc powyższy skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej uniewinnienia A.R. i uchylenia punktów IV, V, VI i VII części dyspozytywnej oraz utrzymania w mocy zaskarżonego wyroku w pozostałej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona w niniejszej sprawie jest zasadna.

W sprawie, zarówno ze względu na podniesiony zarzut, jak i obowiązek działania przez Sąd Najwyższy z urzędu, ocenić należało i rozważyć to, czy Sąd Odwoławczy rozpoznający niniejszą sprawę był należycie obsadzony skoro w jego składzie zasiadał SSA X. Y., a więc sędzia powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018r. poz.3). Bezspornie Sąd Najwyższy co do tej kwestii związany jest uchwałą trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020r. (BSA I-4110-1/20, OSNK 2020, z. 2 poz. 7), zgodnie z którą: *„Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439§1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”*.

Każdorazowo zatem, o ile sąd stanie przed koniecznością zbadania przesłanki należytej obsady sądu, badanej w takich realiach jak w tej sprawie, wątpliwość

powyższa winna znaleźć swoje rozstrzygnięcie poprzez przeprowadzenie stosownego testu.

Punktem wyjścia dla dalszych rozważań co do zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej jest zagadnienie tzw. „instytucjonalnej bezstronności sędziego”. W wyroku ETPCz (Wielka Izba) z dnia 1 grudnia 2020 r. – G.A. Á. przeciwko Islandii (wniosek nr 26374/18) wskazano, że:

a) procedura powoływania sędziów musi zapewniać gwarancje przeciwko niedopuszczalnym formom wpływania i uznaniowości innych władz, zarówno na wstępnym etapie powoływania, jak i w czasie sprawowania urzędu (pkt 224),

b) naruszenie prawa w procesie powoływania sędziego może nadać nieprawidłowy charakter jego udziałowi w późniejszym sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości (pkt 226),

c) jeżeli w procedurze powoływania sędziego doszło do nieprawidłowości, to w każdej późniejszej sprawie rozpoznawanej z udziałem tego sędziego konieczna może być ocena, czy były one na tyle poważne, że mogły doprowadzić do podważenia zasady bezstronności sądu orzekającego (pkt 234).

Na tle m.in. powyższych uwag ETPCz sformułował trzypunktowy test, w oparciu o który, można by dokonywać oceny wagi uchybień mających miejsce przy powołaniu sędziego. Zbadać należy zatem, czy:

1. w procesie powoływania sędziego doszło do naruszenia prawa krajowego – naruszenie prawa krajowego musi być, co do zasady, „oczywiste” w tym sensie, że musi być obiektywnie i rzeczywiście możliwe do zidentyfikowania jako takie (pkt 244);

2. naruszenie to miało dostatecznie poważny charakter – jedynie te naruszenia, które dotyczą podstawowych zasad procedury mianowania sędziów, to jest naruszenia, które wpływają na istotę prawa do „sądu ustanowionego ustawą”, mogą skutkować naruszeniem tego prawa, na przykład mianowanie na sędziego osoby, która nie spełnia właściwych kryteriów kwalifikujących, lub naruszenia mogące w inny sposób podważyć cel i skutek wymogu „ustanowienia przez prawo”, tak jak jest on interpretowany przez Trybunał (pkt 246-247);

3. zostało ono ustalone na szczeblu sądów krajowych – na podstawie właściwych standardów Konwencji, z należytą oceną faktów i skarg, z właściwym wyważeniem sprzecznych interesów i wyciągnięciem niezbędnych wniosków oraz z

zachowaniem równowagi w celu ustalenia, czy istnieje pilna potrzeba – o istotnym i znaczącym charakterze – uzasadniająca odejście od zasady pewności prawa i powagi rzeczy osądzonej oraz zasady nieusuwalności sędziów w stosownych przypadkach, w zależności od szczególnych okoliczności sprawy; wyjątek od tej ostatniej zasady jest dopuszczalny wyłącznie, jeżeli jest to uzasadnione uprawnionym celem, jest proporcjonalne w świetle tego celu i o ile nie budzi w przekonaniu podmiotów prawa uzasadnionej wątpliwości co do niezależności danego sądu od czynników zewnętrznych oraz co do neutralności w odniesieniu do reprezentowanych przed nim interesów (pkt 238 – 240, 251).

Odnosząc się do pierwszych dwóch punktów testu podnieść należało, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1. Przepis ten jednoznacznie wskazuje jaką liczbą członków tej Rady wybrana może być przez Sejm – dotyczy to 4 osób. Zmiana dokonana wskazaną ustawą, doprowadziła do pozakonstytucyjnego zwiększenia liczby członków KRS z nadania sił politycznych. Tak też obecna KRS postrzegana jest przez organy międzynarodowe, w tym przede wszystkim Trybunały stosujące prawo europejskie (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22). Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, że naruszenie prawa krajowego, wynikające z nieprzestrzegania zasady podziału władzy i niezależności sądownictwa, w sposób nieodwracalny skaziło kwestionowaną procedurę powołania, ponieważ w konsekwencji tego naruszenia rekomendacja kandydatów na sędziów – warunek konieczny powołania przez Prezydenta RP – została powierzona KRS, organowi, który nie zapewnia wystarczającej gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Procedura powoływania sędziów, która – jak w niniejszej sprawie – uwidacznia nadmierny wpływ władzy ustawodawczej i wykonawczej na powoływanie sędziów, jest *per se* niezgodna z art. 6 ust. 1 Konwencji (o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności) i jako taka stanowi fundamentalną nieprawidłowość wpływającą negatywnie na cały proces i zagrażającą legitymacji sądu złożonego z

tak powołanych sędziów (pkt 276 uzasadnienia wyroku ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce – wniosek nr 43447/19).

Sejm przystąpił do rozpatrzenia wniosków kandydatów do nowej KRS i dokonał w dniu 6 marca 2018 r. wyboru piętnastu sędziów – członków Rady. Wybory zostały zbojkotowane przez środowisko prawnicze ponieważ tylko osiemnastu kandydatów ubiegało się o piętnaście stanowisk do nowej KRS. Sześciu z piętnastu sędziów powołanych do KRS przez Sejm zostało w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przed wyborem powołanych przez Ministra Sprawiedliwości na prezesa lub wiceprezesa sądów. Komisarz Praw Człowieka Rady Europy oraz Europejska Sieć Rad Sądownictwa (ENCJ) wyraziły swoje obawy w zakresie tego, że większość członków obecnej KRS była albo członkami partii rządzącej, sprawowała urzędy w administracji rządowej lub została wybrana przez parlament na podstawie rekomendacji partii rządzącej (op. cit., pkt 270 i 271 uzasadnienia).

Europejski Trybunał Praw Człowieka zauważył, że „cała sekwencja wydarzeń w Polsce żywo pokazuje, że kolejne reformy sądownictwa miały na celu osłabienie niezawisłości sędziowskiej, poczynwszy od poważnych nieprawidłowości w wyborze sędziów Trybunału Konstytucyjnego w grudniu 2015 r., następnie, w szczególności, przebudowę KRS i utworzenie nowych izb w Sądzie Najwyższym, przy jednoczesnym rozszerzeniu kontroli Ministra Sprawiedliwości nad sądami i zwiększeniu jego roli w kwestiach dyscypliny sędziowskiej. W wyniku kolejnych reform sądownictwo – autonomiczna gałąź władzy państwowej – zostało narażone na ingerencję władzy wykonawczej i ustawodawczej, a tym samym znacznie osłabione (pkt 348 uzasadnienia wyroku ETPCz (Wielka Izba) z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie Grzęda przeciwko Polsce – wniosek nr 43572/18).

Doszło więc do naruszenia prawa krajowego – Konstytucji RP – poprzez powołanie sędziego przez organ ukształtowany odmiennie niż wynika to z jej art. 187 i który poprzez „zbliżenie” do władz politycznych nie spełnia swej ustrojowej roli „stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów” (art. 186 ust.1). „Naruszenie prawa krajowego” tej rangi zawsze musi być oceniane jako „dostatecznie poważne” (zob. cyt. uchw. SN w sprawie I KZP 2/22).

W kontekście tych rozważań bezsporne jest, że dwa – spośród trzech nakreślonych przez ETPCz – kryteria dały w niniejszej sprawie wynik pozytywny.

Tylko zatem sięgnięcie po trzeci punkt przedstawionego wyżej testu pozwala na ustalenie, że konkretny sędzia, który uzyskał nominację w opisywanych warunkach, nie jest stronniczy. Obalone zostało domniemanie jego bezstronności, które było regułą przed 2018 r. (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 2.06.2022 r., I KZP 2/22). Warunki oceny tego stanu rzeczy zostały sprecyzowane w cytowanej już wcześniej uchwale SN z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Wynik badania sfery lokującej się w trzeciej warstwie koniecznego wyżej testu pozwala ustalić, czy konkretny sędzia, który uzyskał nominację w takich warunkach, tj. w sytuacji gdy podważone zostało domniemanie jego bezstronności, jest jednak *in concreto* bezstronny. Przesłanki warunkujące ów test w tej sferze niewątpliwie są tym bardziej surowe, im wyższe było stanowisko, o które testowany sędzia się ubiegał i obejmują one m.in. kwestię powiązania okresu drogi awansowej z objęciem ważkich stanowisk w administracji sądowej, dotyczą przebiegu obrad na forum Krajowej Rady Sądownictwa, opinii zgromadzeń ogólnych sędziów, opinii wizytatorów, osiągnięć zawodowych (w zestawieniu z osiągnięciami kontrkandydatów do awansu), a wreszcie sposób zachowania i postępowania po uzyskaniu awansu, w tym stopień związania z urzędującą reprezentacją polityczną Ministerstwa Sprawiedliwości, jako organu władzy wykonawczej (zob. wyrok SN z 6 kwietnia 2023 r., II KK 119/22).

Zbadanie, czy w odniesieniu do biorącego udział w wydaniu zaskarżonego kasacją wyroku sędziego wchodzi w rachubę brak instytucjonalnej bezstronności, do której nawiązano powyżej, zostało poprzedzone uzyskaniem w toku postępowania kasacyjnego w niniejszej sprawie dokumentacji osobowej obejmującej proces ubiegania się przez wymienioną sędzię o urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w [...].

Z materiałów tych wynika, że Sędzia X. Y. na stanowisko Prezesa Sądu Okręgowego w [...] został powołany z dniem [...] 2017 r. w miejsce Prezesa odwołanego w trybie natychmiastowym przed upływem kadencji.

W dniu 26 marca 2018 r. Sędzia X. Y. został powołany na stanowisko Komisarza Wyborczego w [...], a uchwałą z [...] marca 2023 roku funkcję tę powierzono mu na kolejną kadencję.

Tzw. Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...] w dniu [...] 2021 r. (uchwała nr [...]).

Z uzasadnienia tej uchwały wynika, że w sprawie powołania na wskazane stanowisko Sędziego X. Y. nie wypowiedało się Zgromadzenie Ogólne sędziów apelacji [...], natomiast Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] zaopiniowało kandydaturę negatywnie (5 głosów „za” przy 7 głosach „przeciw”). Z oceny kandydata sporządzonej przez Sędziego SA w [...] wynika, że kandydat w okresie od 2019 r. do 2020 r. miał 16 wyroków uchylonych kasacją przez Sąd Najwyższy. Bardzo niewiele orzekał też w SA – podczas delegacji jedynie dwukrotnie orzekał jako sędzia sprawozdawca i uczestniczył w wydaniu dwóch wyroków (*„SSA X. Y. stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] uzyskał przy znacznie skromniejszym dorobku i doświadczeniu, aniżeli wszyscy pozostali, nominowani na to stanowisko sędziowie – przy czym (...) wskazać uściślająco należy, iż w ocenie tej nie chodzi o jakiś abstrakcyjnych sędziów, ale konkretnie o sędziów, którzy uzyskali w owym, analizowanym okresie, nominacje na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] i – podobnie jak SSA X. Y. – orzekają w II Wydziale Karnym tego Sądu”* – z uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w sprawie II AKz 382/24).

X. Y. nie miał kontrkandydatów na stanowisko Sędziego SA.

Tzw. KRS dostrzegła negatywną opinię Kolegium SA [...], ale w uzasadnieniu uchwały stwierdziła jednak, że: *„w niniejszej procedurze konkursowej kryterium poparcia środowiska sędziowskiego nie odzwierciedla w pełni kwalifikacji kandydata”*.

Postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2021r. (M.P. poz. 1119) powołano P.Ż. na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w [...].

Od razu po powołaniu otrzymał delegację od Ministra Sprawiedliwości do orzekania w Sądzie Okręgowym w [...] wykluczając orzekanie w Sądzie Apelacyjnym w [...].

X. Y. w 2022r. złożył podpisy popierające kandydatów do tzw. KRS na listach Jarosława Dudzicza, Joanny Kołodziej – Michałowicz, Macieja Nawackiego i Łukasza Piebiaka.

W trakcie sprawowania przez niego funkcji Prezesa Sądu Okręgowego w [...] z inicjatywy Kolegium Sądu Okręgowego w [...] została zawiadomiona Prokuratura Krajowa – Wydział Spraw Wewnętrznych oraz Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych o zdarzeniu związanym z upublicznieniem w styczniu 2022 roku listy sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...], którzy poparli kandydaturę

sędziego Macieja Nawackiego do Krajowej Rady Sądownictwa; wśród osób popierających tą kandydaturę znajdował się również sędzia X. Y.; w trakcie zainicjowanego w ten sposób postępowania przesłuchaniom przez prokuratorów Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej poddawani byli sędziowie i pracownicy administracyjni Sądu Okręgowego w [...]; postępowanie to zostało nieprawomocnie umorzone dopiero 29 grudnia 2023 roku.

W dniu 22 sierpnia 2022 roku Sędzia X. Y. został zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...].

W Sądzie Apelacyjnym w [...] zapadło cały szereg postanowień o wyłączeniu Sędziego X. Y. od udziału w sprawach (m. in. 13 marca, 8 i 16 maja oraz 27 sierpnia 2024r., w sprawach II AKa 126/24, II AKz 382/24, II AKz 131/24 i II AKz 206/24 oraz II AKz 575/24). Każdorazowo decyzje te wiązały się z przeprowadzeniem wskazanego wyżej testu.

Sąd Apelacyjny uznały, że: *„zachowanie sędziego, polegające na wyrażanej wprost lub w sposób dorozumiany, afirmacji określonej opcji politycznej, narusza zasady etyki zawodowej, określone wskazanymi wyżej przepisami, ponieważ jest zachowaniem stwarzającym uzasadnione przypuszczenie, iż sędzia w pełnieniu służby może nie być bezstronny i niezawisły. Tymczasem sędzia X. Y. doprowadził do sytuacji, w której w odbiorze zewnętrznym może być postrzegany jako osoba zaangażowana w proces tzw. reformy wymiaru sprawiedliwości (a w istocie proces uzależniania sądownictwa od władzy politycznej), nadto jako osoba czerpiąca, dzięki takiej postawie, korzyści w postaci awansu służbowego i kolejno powierzanych funkcji wraz ze stosownym uposażeniem”* (uzasadnienie postanowienia w sprawie II AKa 126/24)

„Rozpatrując zaś z tego punktu widzenia postawę SSA X. Y. w okresie ostatnich kilku lat, w oczywisty sposób zauważyć należy, że swoją postawą wykazał pełną akceptację dla dokonywanych w sądownictwie powszechnym pseudoreform, powiązanych z destrukcją konstytucyjnego organu – Krajowej Rady Sądownictwa, a i szeregu destabilizujących funkcjonowanie sądownictwa powszechnego rozwiązań, w które osobiście się włączył, będąc jednocześnie beneficjentem organów władzy wykonawczej, zmiany owe kształtujących. Taka zaś postawa w/w sędziego, gdy włączenie się w realizację kontrowersyjnych i konstytucyjnie wątpliwych działań

władzy wykonawczej łączy się z osobistymi profitami – w tym w postaci rozwoju kariery zawodowej, pozyskiwaniem intratnych stanowisk, powiązanych ze sprawowaniem funkcji nadzorczych mających realny wpływ na organizację i sposób funkcjonowania podległej jednostki, rodzi uzasadnione wątpliwości co do niezależności od źródła owych profitów.” (uzasadnienie postanowienia w sprawie II AKz 382/24).

Sąd Najwyższy podziela tę ocenę.

Nie można natomiast zaakceptować twierdzenia, że „Sędzia X. Y. nie angażował się aktywnie w destrukcyjne zmiany wprowadzanie w sądach” (II AKa 126/24). Sędzia wiedział bowiem w jakim trybie został odwołany jego poprzednik na stanowisku Prezesa Sądu Okręgowego w [...], a pomimo tego objął po nim stanowisko. Wiedział również, bo jest to wiedza notoryjna, o „aferze hejterskiej” w Ministerstwie Sprawiedliwości, a pomimo tego udzielił poparcia sędziom podejrzanym o udział w tej aferze. Znał uchwałę 3 Izb Sądu Najwyższego z 2020r. oraz orzecznictwo ETPCz i TSUE, a pomimo tego zaangażował się w 2022r. w popieranie kandydatów to tzw. Krajowej Rady Sądownictwa.

W jaki inny sposób ocenić takie zachowanie niż właśnie jako aktywne zaangażowanie w „destrukcyjne zmiany wprowadzanie w sądach”?

W przypadku Sędziego X. Y. jego droga kariery zawodowej i czerpane z niej profity jednoznacznie pokazują, że w tym stopniu zaangażował się w działania władzy wykonawczej, że jego bezstronność w rozpoznawanych sprawach nasuwa najdalej idące wątpliwości. Wyraźnie też trzeba wskazać, że to właśnie bez zaangażowania takich sędziów jak X. Y., owe destrukcyjne zmiany nie mogłyby się w Polsce dokonywać.

Na koniec niniejszych rozważań, dostrzegając bliskie związanie Sędziego X. Y. z przedstawicielami i organami władzy wykonawczej, wskazać należy i na to, że wydając zaskarżony wyrok był on sędzią innego sądu niż właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy (SA [...]), a jego umocowanie w składzie Sądu Okręgowego wynikało wyłącznie z delegacji Ministra Sprawiedliwości. Istnieje zatem bezpośredni związek pomiędzy ponadprzeciętnym związaniem tego sędziego z władzą wykonawczą, a obsadzeniem go w składzie Sądu Okręgowego w [...].

Konsekwencją powyższych wywodów jest stwierdzenie, że sąd orzekający w składzie z jego udziałem nie może być uznany za należycie obsadzony, wystąpiła zatem w niniejszej sprawie bezwzględna przesłanka odwoławcza wymieniona w art. 439§1 pkt 2 k.p.k.

Konsekwencją uchylenia całości zaskarżonego wyroku.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

Jerzy Grubba Włodzimierz Wróbel Waldemar Płóciennik

WB.

r.g.